

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії **Чжан Цзеї**, 1994 року народження, громадянин Китайської Народної Республіки (КНР), освіта повна вища: закінчив у 2021 році Львівську національну музичну академію імені М. В. Лисенка за спеціальністю «Музичне мистецтво», виконав акредитовану освітньо-наукову програму доктора філософії зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво» третього освітньо-наукового рівня вищої освіти.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка від «27» лютого 2025 року № 62, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради –

Уляни Граб – докторки мистецтвознавства, професорки, завідувачки кафедри музичної медієвістики та україністики Львівської національної музичної академії імені М.В. Лисенка

Рецензентів –

Любові Кияновської – докторки мистецтвознавства, професорки, професорки кафедри історії музики Львівської національної музичної академії імені М.В. Лисенка

Катерини Черевко – кандидатки мистецтвознавства, доцентки, професорки кафедри теорії музики Львівської національної музичної академії імені М.В. Лисенка

Офіційних опонентів –

Богдана Сюти – доктора мистецтвознавства, професора, професора кафедри теорії музики Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського

Вікторії Кашаюк – кандидатки мистецтвознавства, доцентки, доцентки кафедри музичного мистецтва Волинського національного університету імені Лесі Українки

на засіданні «06» травня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 02 Культура і мистецтво **Чжан Цзеї** на підставі публічного захисту дисертації **«Камерно-інструментальна ансамблева творчість китайських композиторів кінця XX – початку XXI століть: жанровий та стильовий аспекти»** за спеціальністю 025 Музичне мистецтво.

Дисертацію виконано у Львівській національній музичній академії імені М.В. Лисенка Міністерства культури та стратегічних комунікацій України.

Наукова керівниця – Оксана Письменна, кандидатка мистецтвознавства, професорка, завідувачка кафедри теорії музики Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису.

Мета роботи полягала у дослідженні музичної мови китайських композиторів на прикладі знакових творів у жанрі камерно-інструментальної ансамблевої музики кінця XX – початку XXI століття та виявленні їх стильових тенденцій, відтак, основних жанрово-стильових напрямів розвитку цього жанру в Китаї в означений період. Музична мова китайських композиторів у цьому жанрі залишається малодослідженою сферою, як в українському, так і в китайському музикознавстві, вирізняючись складною типологією індивідуально-стильових систем, формотворчих принципів і музично-виражальних засобів. Стрімкий розвиток камерно-інструментального жанру впродовж XX ст. відображає прагнення китайських митців до індивідуалізації художніх рішень у контексті загальносвітових тенденцій. Відбувається постійне оновлення та переосмислення творчих підходів, що проявляється у синтезі західних камерних форм і технік із збереженням національної музичної ментальності та культурної самобутності. Музична спадщина цього періоду включає як програмні твори, так і п'єси без певної програми, а також ансамблеві композиції для різних виконавських складів. У цих творах поєднуються класичні європейські та традиційні китайські національні інструменти. Серед найвідоміших композиторів цього напрямку – Тань Дунь, Хе Сюньтянь, Чжоу Лун, Лі Сяоцюань, Го Веньцзін, Чжан Цянь, Чень Сяюнь, Цзя Дакунь, Ло Чжунгун, Ху Сяо, Ван Сілінь, Дін Шанде, Ян Лі-Цін. Найрепрезентативнішими у сфері камерно-інструментальної ансамблевої музики є твори Чжана Цянь, Янга Йонга, Гао Вайцзе, Ван Ніні, Гонг Сяотін. Поява низки високохудожніх професійних творів у жанрі камерно-інструментальної музики супроводжувалася: домінуванням певних жанрово-стильових тенденцій, переходом жанру від народної традиції до професійної музики, включенням камерно-інструментальних творів до освітніх програм, конкурсів і фестивалів. Ці процеси викликають значний інтерес, проте залишаються недостатньо дослідженими у музикознавстві та музичному сходознавстві. В українському музикознавстві відсутні згадки про зазначених композиторів, тоді як у китайських і англомовних дослідженнях відтак їхній творчий доробок розглядається переважно з естетико-філософської перспективи, або ж у контексті біографічних студій. Для китайських та українських музикознавців важливо усвідомити міру синтезу західноєвропейських тенденцій і національно-специфічних рис у творчості композиторів Піднебесної. Ґрунтовний аналіз музично-виражальних засобів, дослідження особливостей музичної мови та стильового спрямування митців дасть змогу простежити шляхи розвитку

камерно-інструментального жанру на основі репрезентативних композицій. Саме в цьому й полягає актуальність дисертації.

Теоретичну основу дослідження склали наукові праці та матеріали періодичних видань за такими спрямуваннями: загальні питання розвитку мистецтва, зокрема музики, в Китаї, а також політичні та соціальні чинники, які вплинули на становлення та розвиток культури Китаю; дослідження, присвячені питанням розвитку жанру та проблемам розвитку у фольклорних національних та професійних творів ансамблевої камерно-інструментальної музики впродовж окресленого періоду; музикознавча література, присвячена висвітленню постатей композиторів, які творили в жанрі ансамблевої камерно-інструментальної музики, розвідки про життєвий та творчий шлях композиторів 80-х років, репрезентативні твори яких є предметом дослідження. Джерельну базу роботи склали друковані та рукописні твори концертного репертуару для ансамблевої камерно-інструментальної музики, записи на компакт-дисках. Інформаційну допомогу склали ресурси Інтернету, що уможливили доступ до бібліографічних, біографічних, фактологічних баз даних.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що в ній вперше введено у науковий обіг значний пласт концертного репертуару ансамблевої камерно-інструментальної музики; узагальнена багатоаспектна творча композиторська, педагогічна, науково-дослідницька робота митців-композиторів, їх новаторсько-експериментаторська діяльність у процесі розвитку жанру; простежено розвиток та становлення фольклорних національних та професійних ансамблів камерно-інструментальної музики, їх специфіку; здійснено комплексний музично-теоретичний аналіз репрезентативних зразків ансамблевої камерно-інструментальної музики, виявлено особливості музично-виражальних, архітектонічних, відтак, стилістичних рис, які демонструють синтез китайської та європейської музики.

Практичне значення отриманих результатів визначається можливістю використання аналітичного матеріалу і теоретичних узагальнень у навчальних курсах «Інструментознавство: ансамблі народних китайських та професійних європейських інструментів», «Історія і методика викладання гри на китайських народних інструментах», «Історія розвитку ансамблевої камерно-інструментальної музики», а також у викладанні курсу «Аналіз музичних творів» на оркестрових факультетах ВНМЗ Китаю та України. Матеріали роботи є корисними для виконавців академічного профілю та проведення майстер-класів.

Здобувач має 3 одноосібні наукові публікації за темою дисертації у спеціалізованих фахових виданнях категорії «Б», затверджених МОН України:

1. Чжан Цзеї. Інструментальний ансамбль «Прощання» Чжана Цяньї у проекції діалогу культур. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: Науковий збірник Рівненського державного гуманітарного*

університету. Рівне: РДГУ, 2022. Вип. 42. С. 64–69.
DOI: <https://doi.org/10.35619/ucpmk.vi42.559>

2. Чжан Цзеї. Новаторські європейські техніки у камерно-інструментальному ансамблі Гонг Сяотін «Лан з іншого боку». *Українська музика. Науковий часопис*. Видавничий дім «Гельветика», 2022. Число 1 (43). С. 36–44. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-0926-2022-1-43-5>

3. Чжан Цзеї. Дванадцятизвучна вертикальна серія в композиції Гао Вайцзе «Таємничий сон» для соло альту з фортепіано. *Українська музика. Науковий часопис*. Видавничий дім «Гельветика», 2023. Число 2 (45). С. 74–84. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-0926-2023-2-45-9>

У дискусії взяли участь (голова, рецензентки, офіційні опоненти, інші присутні) та висловили зауваження:

Уляна Граб – докторка мистецтвознавства, професорка, завідувачка кафедри музичної медієвістики та україністики Львівської національної музичної академії імені М.В. Лисенка – голова ради;

Любов Кияновська – докторка мистецтвознавства, професорка, професорка кафедри історії музики Львівської національної музичної академії імені М.В. Лисенка – рецензентка;

Катерина Черевко – кандидатка мистецтвознавства, доцентка, професорка кафедри теорії музики Львівської національної музичної академії імені М.В. Лисенка – рецензентка;

Богдан Сюта – доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри теорії музики Національної музичної академії України імені П.І.Чайковського – офіційний опонент;

Вікторія Кашаюк – кандидатка мистецтвознавства, доцентка, доцентка кафедри музичного мистецтва Волинського національного університету імені Лесі Українки – офіційна опонентка.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради,

«Проти» – 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує ЧЖАН ЦЗЕЇ ступінь доктора філософії за спеціальністю 025 Музичне мистецтво галузі знань 02 Культура і мистецтво.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової
спеціалізованої вченої ради

Уляна ГРАБ

